

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.

**Výročná správa o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej
inštitúcie za rok 2022**

Zvolen
jún 2023

Obsah

1. Základné údaje o verejnej výskumnej inštitúcii
2. Zmeny zakladacej listiny, vnútorných predpisov verejnej výskumnej inštitúcie alebo vnútorných predpisov zakladateľa
3. Zloženie orgánov, zmeny v ich zložení a ich činnosť
4. Prehľad výsledkov dosiahnutých v r. 2022
5. Hodnotenie výsledkov výskumnej činnosti verejnej výskumnej inštitúcie a jej spôsobilosti vykonávať výskumnú činnosť vedeckou radou
6. Ročná účtovná závierka
7. Výrok štatutárneho audítora k ročnej účtovnej závierke, ak sa k ročnej účtovnej závierke za príslušný rok vyhotovuje správa audítora
8. Prehľad príjmov a výdavkov
9. Pohyb a konečný stav majetku
10. Opatrenia prijatých na odstránenie nedostatkov v hospodárení a správu o plnení opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov
11. Ďalšie údaje

PRÍLOHY

Správa o činnosti organizácie SAV za rok 2022

1. Základné údaje o verejnej výskumnej inštitúcii

Názov: Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.

Riaditeľ: RNDr. Ľubica Ditmarová, PhD.

Zástupca riaditeľa: Ing. Miroslav Blaženec, PhD.

Adresa: Ľ. Štúra 2, 960 01 Zvolen

Tel.: 045/ 5241 124

E-mail: sekruel@ife.sk

Názvy a adresy organizačných zložiek a detašovaných pracovísk:

Organizačné zložky: nie sú

Detašované pracoviská:

- **Oddelenie fytopatológie a mykológie ÚEL SAV** Akademická 2, 949 01 Nitra
- **Oddelenie strategických environmentálnych analýz ÚEL SAV** Vazovova 3, 811 07 Bratislava
- **Arborétum Mlyňany** Vieska nad Žitavou 178, 951 52 Slepčany

Vedúci organizačných zložiek a detašovaných pracovísk:

Organizačné zložky: nie sú

Detašované pracoviská:

- **Oddelenie fytopatológie a mykológie ÚEL SAV:** Mgr. Katarína Adamčíková, PhD.
- **Oddelenie strategických environmentálnych analýz ÚEL SAV:** prof., Mgr. Tatiana Kluvánková, PhD.
- **Arborétum Mlyňany:** Ing. Jana Konôpková, PhD.

2. Zmeny zakladacej listiny, vnútorných predpisov verejnej výskumnej inštitúcie alebo vnútorných predpisov zakladateľa

Ústav ekológie lesa SAV sa k 1.1.2022 transformoval na verejnú výskumnú inštitúciu (Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.). V zmysle Zákona č.243/2017 Z.z. o verejnej výskumnej inštitúcii sa dňa 19.1.2022 uskutočnili voľby členov Správnej rady ÚEL SAV, v. v. i.

V rámci organizačnej štruktúry ÚEL SAV, v. v. i. boli vytvorené dve **vedecké sekcie** (25.2.2022):

Sekcia I Ekologické interakcie v lesných a urbánných ekosystémoch

- Oddelenie dynamiky lesných ekosystémov
- Oddelenie výskumu živočíchov a ekologických interakcií
- Oddelenie evolučnej a behaviorálnej ekológie
- Oddelenie fytopatológie a mykológie
- Oddelenie dendrobiológie

Sekcia II Adaptácie ekosystémov na globálne zmeny

- Oddelenie disturbančnej ekológie
- Oddelenie ekofyziológie rastlín
- Oddelenie strategických environmentálnych analýz SlovakGlobe

Riaditeľka Ústavu ekológie lesa SAV, v. v. i. vo Zvolene po schválení Vedeckou radou ÚEL SAV, v. v. i. dňa 25.2.2022 vydala **Štatút Emeritného vedeckého pracovníka ÚEL SAV, v. v. i.**

Dňa 20.9.2022 sa uskutočnilo komplexné hodnotenie – **Akreditácia ÚEL SAV, v. v. i.** za obdobie r. 2016 – 2021 členmi medzinárodného panelu expertov.

Dňa 27.12.2022 bol Ústavom ekológie lesa SAV, v. v. i. prijatý **Plán rodovej rovnosti s dodatkom č. 1.**

3. Zloženie orgánov, zmeny v ich zložení a ich činnosť

Správna rada

Zloženie Správnej rady ÚEL SAV, v. v. i.

Predsedníčka: RNDr. Ľubica Ditmarová, PhD., riaditeľka ÚEL SAV, v. v. i.

Členovia: Mgr. Katarína Adamčíková, PhD.
Ing. Alena Babicová
Ing. Miroslav Blaženec, PhD.
Ing. Jana Konôpková, PhD.

Vedecká rada

Zloženie Vedeckej rady ÚEL SAV, v. v. i.

Predsedníčka: Ing. Gabriela Jamnická, PhD.

Členovia: Ing. Milan Barna, PhD.
Ing. Michal Bošľa, PhD.
Ing. Peter Ferus, PhD.
Prof. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Prof. Mgr. Tatiana Kluvánková, PhD.
RNDr. Anton Krištín, DrSc.
Ing. Ladislav Kulla, PhD.
Doc. RNDr. Roman Kuna, PhD.
Ing. Pavel Mezei, PhD.
Mgr. Katarína Pastirčáková, PhD.
Ing. Marek Svitok, PhD.
Ing. Peter Zach, CSc.

Dozorná rada

Zloženie Dozornej rady ÚEL SAV, v. v. i.

Predseda: Prof. RNDr. Karol Marhold, DrSc.

Členovia: Prof. Ing. Marek Fabrika, PhD.
Ing. Ľubica Konečná

Činnosť orgánov – Správnej rady, Vedeckej rady a Dozornej rady je zadefinovaná v Zákone o verejnej výskumnej inštitúcii č. 243 z roku 2017. Obsadzovanie orgánov ÚEL SAV, v. v. i. sa riadi vnútornými predpismi: „Volebný a nominačný poriadok na člena Správnej rady“ a „Volebný a nominačný poriadok na člena Vedeckej rady“, ktoré sú zverejnené na webe ÚEL SAV, v. v. i.: <https://www.ife.sk>

4. Prehľad výsledkov dosiahnutých v r. 2022

Výsledky dosiahnuté v r. 2022 sú uvedené v Správe o činnosti organizácie SAV za rok 2022 (Príloha)

Výber najvýznamnejších výsledkov vedeckej práce organizácie v roku 2022

Výsledky na báze základného výskumu

1. Swarmové správanie stromových netopierov – interdisciplinárny prístup

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.

(Kaňuch P., Ružinská R.)

Projekt: APVV-17-0116

Netopiere sú organizmy s vyššou nervovou aktivitou a rozvinutými kognitívnymi schopnosťami, ktoré využívajú komplexný sociálny mechanizmus na udržanie jedincov v skupine pri častom striedaní stromových dutín. Tento špecifický mechanizmus je založený na swarmovacom (=rojojom) správaní a vykazuje vlastnosti fission-fusion dynamiky. V praxi to znamená, že po nočnom love, kedy je skupina rozdelená, sa jedince ráno vrátia do spoločného úkrytu v inej stromovej dutine, okolo ktorej predtým prebieha intenzívne rojenie. Zistili sme, že časový priebeh a intenzita tohto správania závisia od pohlavia, veku (skúsenosti), genetickej príbuznosti ku kolónii a hormonálnej aktivity konkrétnych jedincov v sociálnej skupine. Jedným z výsledkov interdisciplinárneho výskumu je aj počítačový model swarmového správania. Simulačný model umožňuje zohľadniť viaceré parametre lesného prostredia a dynamicky simulovať napríklad ubúdanie stromov s prirodzenými úkrytmi. To umožňuje odhaliť kritické množstvo stromov, ktoré je potrebné zachovať pre prežitie druhu v danej lokalite.

KAŇUCH, Peter** - KASANICKÝ, Tomáš - RUŽINSKÁ, Romana - ZELENKA, Ján. The effect of logging on fission-fusion behaviour of tree-dwelling bats explored by an agent-based model. In *Ecological Informatics*, 2022, vol. 72, art. no. 101884. (2021: 4.498 - IF, Q2 - JCR, 0.868 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1574-9541. Dostupné na: <https://doi.org/10.1016/j.ecoinf.2022.101884> Typ: ADCA

RUŽINSKÁ, Romana - LÖBBOVÁ, D. - KAŇUCH, Peter**. Demographic characteristics shape patterns of dawn swarming during roost switching in tree-dwelling Daubenton's bat. In *Scientific Reports*, 2022, vol. 12, art. no. 10014. (2021: 4.997 - IF, Q2 - JCR, 1.005 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 2045-2322. Dostupné na: <https://doi.org/10.1038/s41598-022-14246-2> Typ: ADCA

RUŽINSKÁ, Romana** - KAŇUCH, Peter. Testing of Daubenton's bat (*Myotis daubentonii*) droppings for field behavioural endocrinology. In *Acta Chiropterologica*, 2022, vol. 24, no. 2, p. 465-471. (2021: 1.145 - IF, Q3 - JCR, 0.474 - SJR, Q2 - SJR). ISSN 1508-1109. Typ: ADCA

UHRIN, Marcel - NUSOVÁ, Gréta - KAŇUCH, Peter**. Linking activity of common pipistrelles, *Pipistrellus pipistrellus*, in an urbanised area with a nearby swarming site. In *Urban Ecosystems*, 2022, vol. 25, p. 1125-1135. (2021: 2.686 - IF, Q2 - JCR, 0.730 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1083-8155. Dostupné na: <https://doi.org/10.1007/s11252-022-01222-x> Typ: ADCA

2. Predikcia druhovej diverzity cievnatých rastlín v lužných lesoch za použitia topografických indexov

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.
(Slezák M., Jarčuška B.)

Projekty: VEGA 2/0016/19, COST CA16208

Druhovou kombináciu rastlín lužných lesov ovplyvňuje disturbančný (záplavový) režim, hierarchia využívania abiotických zdrojov a medzidruhové interakcie. Ich synergický efekt vytvára mozaikovitú štruktúru, neraz druhovo veľmi bohatého bylinného poschodia, kde sa striedajú rastliny s rôznou ekologickou nikou. V týchto dynamických podmienkach riečnych ekosystémov sme skúmali predikčnú silu dvojice topografických indexov, ako proxy premenných pre úroveň disturbancie (stream power index) a produktivity prostredia (wetness index), a tiež s nimi súvisiace ekologické mechanizmy, ktoré sa podieľajú na druhovej bohatosti rôznych funkčných skupín cievnatých rastlín. Celková diverzita rastlín bola najvyššia v presvetlených porastoch s vyšším stupňom disturbancie, pričom pozitívny efekt záplavového režimu klesal s rastúcou produktivitou stanovišť. Odozva diverzity však vykazuje určité skupinové špecifiká. Oba indexy sa javia ako účinný nástroj pre identifikáciu ekologicky a manažmentovo hodnotných lokalít lužných lesov, pričom práve plochy s najvyššou diverzitou rastlín (tzv. „hot-spot“) sú súčasťou územia Západných Karpát čo dokazuje naša analýza dát zo zemepisno-šírkového gradientu jelšových porastov strednej Európy.

SLEZÁK, Michal** - DOUDA, Jan - ŠIBÍKOVÁ, Mária - JAROLÍMEK, Ivan - SENKO, Dušan - HRIVNÁK, Richard. Topographic indices predict the diversity of Red List and non-native plant species in human-altered riparian ecosystems. In *Ecological Indicators*, 2022, vol. 139, art. no. 108949. (2021: 6.263 - IF, Q1 - JCR, 1.284 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1470-160X. Dostupné na: <https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2022.108949> Typ: ADCA

HRIVNÁK, Richard** - JARČUŠKA, Benjamín - JAROLÍMEK, Ivan - KOCHJAROVÁ, Judita - MÁJEKOVÁ, Jana - HEGEDŮŠOVÁ VANTAROVÁ, Katarína - SLEZÁK, Michal. Comparative diversity of vascular plants in black alder floodplain and swamp forests of Central European biogeographical regions. In *Biodiversity Data Journal*, 2022, vol. 10, art. no. e90281. (2021: 1.540 - IF, Q3 - JCR, 0.492 - SJR, Q2 - SJR). ISSN 1314-2836. Dostupné na: <https://doi.org/10.3897/BDJ.10.e90281> Typ: ADCA

3. Ekologické vzťahy v systéme hostiteľ-parazitoid

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.
(Černecká E.)

Projekt: VEGA 2/0149/20

Priestorové rozloženie parazitoidov je úzko spojené s distribúciou a ekologickými požiadavkami ich hostiteľov. Vplyv výškového gradientu na druhovú diverzitu je často riešenou témou v ekológii, ale jeho vplyv na intenzitu biotických interakcií zostáva málo známy. Skúmali sme rozšírenie pavúkov z čeľade Dictynidae v lesných ekotónoch v širokom výškovom gradiente (110–1466 m n. m.) a kontrolovali sme prítomnosť parazitoida *Zatypota anomala*. Identifikovali sme štyri druhy pavúkov cedivôčiek ako hostiteľov *Z. anomala* v strednej Európe. Priestorové rozloženie hostiteľov- pavúkov *Dictyna* a *Nigma* sa prekrývalo pozdĺž výškového gradientu, ale výskyt parazitizmu sa výrazne líšil medzi rodmi pavúkov pozdĺž výškového gradientu. *Nigma* bola parazitovaná v nižších a *Dictyna* vo vyšších nadmorských výškach. Zistili sme, že *Z. anomala* má pravdepodobne fenotypovú plasticitu, ktorá jej umožňuje útočiť na pavúky z rôznych rodov v rôznych nadmorských výškach. Hoci sa tieto hostiteľsky akceptované taxóny líšia v niektorých morfológických a behaviorálnych znakoch, ich ekologické postavenie je podobné v rámci výškového gradientu.

KORENKO, Stanislav** - SÝKORA, J. - ČERNECKÁ, Ludmila - GAJDOŠ, Peter - PURGAT, Pavol - ČERNECKÝ, Ján - HOLÝ, Kamil - HENEBERG, Petr - AGNARSSON, Ingi. Elevation gradient affects the distribution and host utilisation of *Zatypota anomala* (Hymenoptera, Ichneumonidae) associated with mesh web weaving spiders (Araneae, Dictynidae) [Výškový gradient ovplyvňuje distribúciu a využitie hostiteľa druhom *Zatypota anomala* (Hymenoptera, Ichneumonidae), ktorý je naviazaný na cedivôčkovité pavúky (Araneae, Dictynidae)]. In Journal of Hymenoptera Research, 2022, vol. 93, p. 89-100. (2021: 1.760 - IF, Q2 - JCR, 0.450 - SJR, Q2 - SJR). ISSN 1070-9428. Dostupné na: <https://doi.org/10.3897/jhr.93.91513> (Vega 2/0149/20 : Ekologické vzťahy v systéme hostiteľ-parazitoid/Ecological relationships in the system host-parasitoid) Typ: ADCA

KORENKO, Stanislav - ČERNECKÁ, Ludmila** - DORKOVÁ, Martina - SÝKORA, Jakub - GAJDOŠ, Peter. *Sinarachna nigricornis* and genus-specific host utilization of *Araneus* spiders by the genus *Sinarachna* (Hymenoptera: Ichneumonidae) [*Sinarachna nigricornis* a rodovo špecifické využitie hostiteľa pavúkov rodu *Araneus* rodom *Sinarachna* (Hymenoptera: Ichneumonidae)]. In Journal of Arachnology, 2022, vol. 50, no. 1, p. 51-55. (2021: 1.384 - IF, Q3 - JCR, 0.548 - SJR, Q2 - SJR). ISSN 0161-8202. Dostupné na: <https://doi.org/10.1636/JoA-S-21-012> (Vega 2/0149/20 : Ekologické vzťahy v systéme hostiteľ-parazitoid/Ecological relationships in the system host-parasitoid) Typ: ADCA

Výsledky aplikačného typu

1. Entomopatogénne huby ako súčasť systému nechemickej regulácie škodlivého hmyzu

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.
(Barta M.)

Projekt: APVV-19-0116, APVV-16-0031, APVV-14-0652

Nechemické (bezpesticídové) metódy regulácie početnosti hmyzích škodcov sú ekonomicky aj ekologicky vítanou alternatívou insekticídov. Výsledky nášho výskumu poskytujú komplexnejší pohľad na využitie entomopatogénnych húb proti hmyzím škodcom vo viacerých oblastiach hospodárstva. Výskum bol orientovaný na škodcov lesa (lykožrút smrekový a tvrdoň smrekový), poľných plodín (kukuriciar koreňový) a ektoparazitov v chovoch hospodárskych zvierat (bodavka stajňová). Vzhľadom na biologické špecifiká entomopatogénnych húb je dôležitou otázkou ich premyslená implementácia do systému regulácie škodcov, tak aby sa dosiahla potrebná efektivita a selektivita. Vo výskume sme preto okrem patogenity v laboratórnych testoch testovali aj rôzne typy formulácie inokula týchto húb (vodná a olejová suspenzia spór, suchá formulácia, biopelety) a spôsoby aplikácie (postreky a upravené feromónové lapače) v závislosti od testovaného hmyzu.

GALKO, Juraj - LALÍK, Michal - RELL, Slavomír - NIKOLOV, Christo - BARTA, Marek - PITTNER, Ján - HYBLEROVÁ, Silvia - ZÚBRIK, Milan - KUNCA, Andrej - VAKULA, Jozef - GUBKA, Andrej - HOLUŠA, J.**. Comprehensive comparison of treatments for controlling the large pine weevil (*Hylobius abietis*) in Central Europe [Komplexné porovnanie ošetrovni na reguláciu tvrdoňa smrekového (*Hylobius abietis*) v strednej Európe]. In Scientific Reports, 2022, vol. 12, no., art. no. 9673. (2021: 4.997 - IF, Q2 - JCR, 1.005 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 2045-2322. Dostupné na: <https://doi.org/10.1038/s41598-022-13729-6> Typ: ADCA

TOSHOVA, Teodora** - VELCHEV, Dimitar - BARTA, Marek - TAKOV, Danail - TODOROV, Ivaylo - PILIARSKA, Daniela - TÓTH, Miklós - BERKOV, Strahil - NIKOLOVA, Milena. Insecticide activity of Greek oregano essential oil and entomopathogenic fungus *Metarhizium pemphigi* against *Diabrotica virgifera virgifera* LeConte [Insekticídne účinky esenciálnych olejov z oregána a entomopatogénnej huby *Metarhizium pemphigi* voči *Diabrotica virgifera virgifera* LeConte]. In Cereal Research Communications, 2022, vol. 50, p. 1045-1054.

(2021: 1.240 - IF, Q3 - JCR, 0.329 - SJR, Q3 - SJR). ISSN 0133-3720. Dostupné na: <https://doi.org/10.1007/s42976-022-00266-1> Typ: ADCA

TAKOV, Danail - BARTA, Marek - TOSHOVA, Teodora - DOYCHEV, Danail - PILIARSKA, Daniela. On the pathogenicity of *Metarhizium pemphigi* against *Ips typographus* L. [Patogenita huby *Metarhizium pemphigi* proti lykožrútovi smrekovému, *Ips typographus* L.]. In *Comptes Rendus de Academie Bulgare des Sciences*, 2022, vol. 75, iss. 4, p. 554-560. (2021: 0.326 - IF, Q4 - JCR, 0.194 - SJR, Q3 - SJR). ISSN 1310-1331. Dostupné na: <https://doi.org/10.7546/CRABS.2022.04.10> Typ: ADMA

BARTA, Marek** - SEMELBAUER, Marek - MANGOVA, Barbara - KOZÁNEK, Milan. Entomopathogenic fungi associated with *Stomoxys calcitrans* in Slovakia and efficacy of local fungal strains against the stable fly [Entomopatogénne huby viazané so *Stomoxys calcitrans* na Slovensku a účinnosť lokálnych kmeňov týchto húb proti bodavke stajňovej]. In *Acta Phytotechnica et Zootechnica*, 2022, vol. 25, no. 2, p. 97-108. (2021: 0.156 - SJR, Q4 - SJR). ISSN 1336-9245. Dostupné na: <https://doi.org/10.15414/afz.2022.25.02.97-108> Typ: ADNB

2. Stabilita stromov infikovaných drevokaznými hubami hodnotená akustickou tomografiou

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.

(Kobza M., Ostrovský R., Adamčíková K., Pastirčáková K.)

Projekt: VEGA 2/0062/18

V prípade prítomnosti plodníc drevokaznej huby na kmeni stromu je nevyhnutné vykonať výpočet bezpečnostného faktora (BF) ako súčasť hodnotenia stability dreviny. Hodnotili sme vzťah medzi prítomnosťou plodníc drevokaznej huby, poškodením kmeňa a hodnotou BF s cieľom zistiť, či strom s viditeľnou plodnicou by mal byť spílený alebo nie. Dreviny 9 rodov z 13 lokalít na Slovensku boli zaradené do štúdie, v ktorej bolo identifikovaných 19 druhov húb, spôsobujúcich hnilobu dreva na celkovo 74 stromoch. Najčastejšie sa vyskytujúcou drevokaznou hubou bol *Fomes fomentarius* (L.) Fr. Najrozsiahlejšie poškodenie kmeňov bolo spôsobené hubami rodov *Fomes*, *Ganoderma* a *Perenniporia* (viac ako 70%), zatiaľ čo najmenšie poškodenie spôsobovali huby rodov *Spongipellis*, *Cerrena* a *Auricularia* (do 30%). Najnižšie hodnoty BF boli vypočítané pri drevinách rodu *Acer*, infikované hubou *Fomes fomentarius*; rod *Prunus* infikovaný hubou *Phellinus pomaceus* (Pers.) Maire a rod *Fagus* infikovaný hubou *Ganoderma pfeifferi* Bres. Výpočet BF každej dreviny, napadnutej drevokaznou hubou je rozhodujúcim faktorom pri hodnotení celkovej stability dreviny.

KOBZA, Marek - OSTROVSKÝ, Radovan** - ADAMČÍKOVÁ, Katarína - PASTIRČÁKOVÁ, Katarína. Stability of trees infected by wood decay fungi estimated by acoustic tomography: a field survey. In *Trees-Structure and Function*, 2022, vol. 36, no. 1, p. 103-112. (2021: 2.888 - IF, Q2 - JCR, 0.658 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 0931-1890. Dostupné na: <https://doi.org/10.1007/s00468-021-02185-w> . Typ: ADCA

Výsledky na báze medzinárodnej spolupráce

1. Inovatívne prístupy rozhodovania v podpore transformácie k udržateľnosti a uhlíkovej neutralite

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.
(Klúvanková, T., Brnkaľáková S.)
Projekty: VEGA 2/0170/21, H2020 SIMRA

Transformácia súčasných sektorálnych politík lesa, rozvoja vidieka, pôdohospodárstva, či klimatickej zmeny a biodiverzity na integrované politiky predstavuje nevyhnutný proces reformy spoločenskej praxe za účelom dosiahnutia cieľov zelenej dohody a stratégie uhlíkovej neutrality EÚ do roku 2050. Inovatívne prístupy rozhodovania predstavujú nástroje na zvýšenie adaptačnej kapacity pre posilnenie odolnosti voči negatívnym účinkom zmeny klímy a transformácie k udržateľnosti a uhlíkovej neutralite. Oddelenie Strategických environmentálnych analýz (SEA) v tejto problematike v roku 2022 dosiahla publikovanie 6 vedeckých článkov. Základný teoretický rámec vychádza z konceptu ekosystémových služieb lesa (FES), inovácií rozhodovania a dynamického konceptu socio-ekologickej transformácie FES. Súčasťou úspešnej úlohy a predošlej spolupráce na H2020 SIMRA projekte je tematické číslo: Spoločenské a inštitucionálne inovácie na ceste k udržateľnému rozhodovaniu a manažmentu prírody, časopisu *Environmental Policy and Governance*, so 4 príspevkami SEA: The power of social innovation to steer sustainable governance of nature, návrhy inovácií v manažmente prírody, predovšetkým nové prístupy k manažmentu konfliktov ochrany prírody a sektorálnych politík, úloha komunit v podpore klimatického lesníctva, a vedomostne založené politiky na podporu revitalizácie prírodno-kultúrneho dedičstva.

MANN, Carsten** - LOFT, Lasse - HERNÁNDEZ-MORCILLO, Mónica - PRIMMER, Eeva - BUSSOLA, Francesca - FALCO, Enzo - GENELETTI, Davide - DOBROWOLSKA, Ewelina - GROSSMANN, Carol M. - BOTTARO, Georgia - SCHLEYER, Christian - KLUVÁNKOVÁ, Tatiana - GARCIA, Gino - LOVRIĆ, Marko - TORRALBA, Mario - PLIENINGER, Tobias - WINKEL, Georg. Governance Innovations for forest ecosystem service provision – Insights from an EU-wide survey. In *Environmental Science & Policy*, 2022, vol. 132, pp. 282-295. (2021: 6.424 - IF, Q1 - JCR, 1.683 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1462-9011. Dostupné na: <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2022.02.032> Typ: ADCA

SORGE, Stefan** - MANN, Carsten - SCHLEYER, Christian - LOFT, Lasse - ŠPAČEK, Martin - HERNÁNDEZ-MORCILLO, Mónica - KLUVÁNKOVÁ, Tatiana. Understanding dynamics of forest ecosystem services governance: A socio-ecological-technical-analytical framework. In *Ecosystem Services*, 2022, vol. 55, art. no. 101427. (2021: 6.910 - IF, Q1 - JCR, 1.749 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 2212-0416. Dostupné na: <https://doi.org/10.1016/j.ecoser.2022.101427> Typ: ADCA

NIJNIK, Maria - KLUVÁNKOVÁ, Tatiana - MELNYKOVYCH, Mariana**. The power of social innovation to steer sustainable governance of nature : Editorial. In *Environmental Policy and Governance*, 2022, vol. 32, iss. 6, pp. 453-458. (2021: 3.136 - IF, Q3 - JCR, 0.981 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1756-932X. Dostupné na: <https://doi.org/10.1002/eet.2018> Typ: BDCA

SARKKI, Simo** - JOKINEN, Mikko - HEIKKINEN, Hannu I. - NIJNIK, Maria - MELNYKOVYCH, Mariana - KLUVÁNKOVÁ, Tatiana. "Going out to get in"-Roles of forest conflicts in bottom-linked environmental governance progressing toward socio-political innovations. In *Environmental Science & Policy*, 2022, vol. 32, iss. 6, p. 478-491. (2021: 6.424 - IF, Q1 - JCR, 1.683 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1462-9011. Dostupné na: <https://doi.org/10.1002/eet.2020> Typ: ADCA

BRNKAĽÁKOVÁ, Stanislava - MELNYKOVYCH, Mariana - NIJNIK, Maria - BARLAGNE, Carla - PAVELKA, Marian - UDOVC, Andrej - MAREK, Michal - KOVÁČ, Urban - KLUVÁNKOVÁ, Tatiana**. Collective forestry regimes to enhance transition to climate smart

forestry. In *Environmental Policy and Governance*, 2022, vol. 32, no. 6, p. 492-503. (2021: 3.136 - IF, Q3 - JCR, 0.981 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1756-932X. Dostupné na: <https://doi.org/10.1002/eet.2021> Typ: ADCA

ŠPAČEK, Martin** - MELNYKOVYCH, Mariana - KOZOVÁ, Mária - PAUDITŠOVÁ, Eva - KLUVÁNKOVÁ, Tatiana. The role of knowledge in supporting the revitalisation of traditional landscape governance through social innovation in Slovakia. In *Environmental Policy and Governance*, 2022, vol. 32, iss. 6, p. 560-574. (2021: 3.136 - IF, Q3 - JCR, 0.981 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1756-932X. Dostupné na: <https://doi.org/10.1002/eet.2026> Typ: ADCA

2. Kolonizačný potenciál invázných druhov hmyzu

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.
(Zach P., Kulfan J., Saniga M., Váľka J., Jauschová T.)
Projekt: VEGA 2/0032/19

Nepôvodné invázne druhy hmyzu sú schopné odolávať množstvu nepriaznivých vplyvov, abiotických aj biotických. Napr. ambróziový chrobák drvinárik čierny (*Xylosandrus germanus*) prežíva v dubových lesoch Slovenska (170 – 450 m n. m.) aj veľmi chladné zimy (-30 °C). Nízke teploty tu nelimitujú jeho ďalšie priestorové šírenie. Je viac početný a častý v dubinách na strednom ako na južnom Slovensku, kde jeho výskyt viac limituje sucho. Lienka východná (*Harmonia axyridis*) sa rýchlo rozšírila aj napriek infikovaniu ektoparazitickou hubou *Hesperomyces virescens*. Na základe širokej medzinárodnej spolupráce v siedmich európskych krajinách bol vyhodnotený vplyv abiotických a biotických faktorov na výskyt tejto parazitickej huby. Parazitácia lienky hubou bola relatívne vysoká – priemerne 17,9 % (0 – 46,4 %). Pohlavie hostiteľa, klíma a štruktúra krajiny nemali vplyv na pravdepodobnosť infikovania lienky týmto parazitom. Dve melanické formy lienky, f. *conspicua* a f. *spectabilis*, boli parazitované signifikantne menej ako forma *H. axyridis novemdecimsignata*.

DZURENKO, Marek** - GALKO, Juraj - KULFAN, Ján - VÁĽKA, Jozef - HOLEC, Juraj - SANIGA, Miroslav - ZÚBRIK, Milan - VAKULA, Jozef - RANGER, Christopher M. - SKUHROVEC, Jiří - JAUSCHOVÁ, Terézia - ZACH, Peter. Can the invasive ambrosia beetle *Xylosandrus germanus* withstand a unusually cold winter in the West Carpathian forest in Central Europe? In *Folia Oecologica*, 2022, vol. 49, iss. 1, p. 1-8. (2021: 0.260 - SJR, Q3 - SJR). ISSN 1336-5266. Dostupné na: <https://doi.org/10.2478/foecol-2022-0001> Typ: ADNB

HAELEWATERS, Danny** - HILLER, Thomas - CERYNGIER, Piotr - ESCHEN, René - GORCZAK, M. - HOUSTON, Makenna L. - KISŁO, K. - KNAPP, Michal - LANDEKA, Nediljko - PFLIEGLER, Walter P. - ZACH, Peter - AIME, M. C. - NEDVĚD, Oldřich. Do biotic and abiotic factors influence the prevalence of a common parasite of the invasive alien ladybird *Harmonia axyridis*? In *Frontiers in Ecology and Evolution*, 2022, vol. 10, art. no. 773423. (2021: 4.493 - IF, Q2 - JCR, 1.301 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 2296-701X. Dostupné na: <https://doi.org/10.3389/fevo.2022.773423> Typ: ADCA

3. Z histórie a života parazitickej huby *Lecanosticta acicola*, pôvodcu hnejdej sypavky borovic

Ústav ekológie lesa SAV, v. v. i.
(Adamčíková K.)
Projekt: Euphresco Brownspotrisk 2016-G-223

Lecanosticta acicola je patogén ihlíc borovic, ktorý spôsobuje hnedú sypavku a vedie až k predčasnému opadávanu ihlíc. Na štúdium populačnej genetiky, histórie migrácie a spôsobu reprodukcie patogéna sa použilo 650 izolátov huby z 27 krajín a 26 hostiteľov. Migračné analýzy naznačili, že došlo k niekoľkým introdukciám patogéna zo Severnej Ameriky do Európy, pričom

niektoré zo zdrojových populácií ešte stále zostávajú neznáme. Celkovo najvyššia genetická diverzita bola pozorovaná na juhovýchode USA. V Európe, bola najvyššia diverzita pozorovaná vo Francúzsku, kde bola zaznamenaná prítomnosť oboch známych línií patogéna. Niekoľko zdieľaných haplotypov medzi európskymi populáciami ďalej naznačuje lokálnejší pohyb patogéna medzi krajinami. Analýzy migrácie navyše napovedajú, že populácie v severnej Európe pochádzajú z etablovanejších populácií v strednej Európe. Menej ako polovica analyzovaných populácií obsahovala párovacie (mating) typy v rovnakých pomeroch, naznačujúc možnosť pohlavného rozmnožovania. Hoci existujú dôkazy o určitej sexuálnej reprodukcii, patogén sa šíri prevažne asexuálne a prostredníctvom antropogénnej aktivity.

LAAS, Marili** - ADAMSON, Kalev - BARNES, Irene - MULLETT, Martin S. - ADAMČÍKOVÁ, Katarína - AKIBA, Mitsuteru - BEENKEN, Ludwig - BRAGANÇA, Helena - BULGAKOV, T. S. - CAPRETTI, Paolo - CECH, T. - CLEARLY, Michelle - ENDERLE, Rasmus - GHELARDINI, Luisa - JANKOVSKÝ, L. - MARKOVSKAJA, Svetlana - MATSIAKH, Iryna - MEYER, Joana B. - OSKAY, Funda - PIŠKUR, Barbara - RAITELAITYTÉ, Kristina - SADIKOVIĆ, Dušan - DRENKHAN, Rein. Diversity, migration routes, and worldwide population genetic structure of *Lecanosticta acicola*, the causal agent of brown spot needle blight. In *Molecular Plant Pathology*, 2022, vol. 23, iss. 11, p. 1620-1639. (2021: 5.520 - IF, Q1 - JCR, 1.619 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 1464-6722. Dostupné na: <https://doi.org/10.1111/mpp.13257> Typ: ADCA

5. Hodnotenie výsledkov výskumnej činnosti verejnej výskumnej inštitúcie a jej spôsobilosti vykonávať výskumnú činnosť vedeckou radou

V súvislosti so Zakladacou listinou v znení dodatku č. 1 zo dňa 11. februára 2022 sa Ústav ekológie lesa SAV stal verejnou výskumnou inštitúciou, kde na základe § 1 ods. 4 zákona o v. v. i. hlavnou činnosťou inštitúcie je uskutočňovanie výskumu vo vybraných odboroch vedy a techniky, ako aj ďalších súvisiacich činností definovaných v tejto Zakladacej listine (zverejnená na: <https://www.ife.sk>).

Výskum na ÚEL SAV, v. v. i. vychádza z hlavných princípov dlhodobého rozvoja ústavu a je rozpracovaný v dvoch dokumentoch: „*Stratégia rozvoja výskumu Ústavu ekológie lesa SAV na obdobie 2018–2023*“ a „*Akčný plán pre rozvoj výskumu Ústavu ekológie lesa SAV na obdobie 2018–2023*“. V zmysle stratégie ústavu bol výskum v uvedenom hodnotiacom období (2022) orientovaný na dve nosné strategické výskumné priority: „*Disturbancie v lesných ekosystémoch*“ a „*Adaptačné mechanizmy lesných ekosystémov na meniace sa podmienky klímy*“.

Z hľadiska hlavných bodov Akčného plánu organizácie, boli vedeckí pracovníci motivovaní k vyššej kvalite a produktivite vedeckej práce, kde v r. 2022 publikovali v priemere na 1 vedeckého pracovníka 1,5 vedeckej publikácie v impaktovanom časopise, čím bol prekročený cieľ publikovať v priemere 1 kvalitnú impaktovanú publikáciu na vedeckého pracovníka ročne. Zároveň viac ako polovica vedeckých prác je publikovaná v časopisoch s prislúchajúcim kvartilom Q1 z roku 2021 podľa zdrojov Scimago aj JCR.

Z hľadiska domácich vedeckých projektov sme získali v roku 2022 8 nových projektov VEGA (5 z nich koordinuje ÚEL SAV) a ako spoluriešitelia participujeme na 2 nových projektoch APVV. V rámci medzinárodnej vedeckej spolupráce sme získali 3 projekty programu Horizon Europe, z ktorých na 2 majú vedeckí pracovníci ústavu dôležité koordinačné funkcie: T. Kluvánková koordinuje pracovnú skupinu v rámci projektu COEVOLVERS a R. Jakuš ako zodpovedný riešiteľ koordinuje projekt RESDINET. Takisto sme sa pripojili k novým COST akciám „CLEANFOREST“ (MC Member – I. Ditmarová) a „MARGISTAR“ (MC Member – S. Brnkaľáková). Vedeckí pracovníci sa aktívne zúčastnili na 10 medzinárodných vedeckých konferenciách.

Na ústave v súčasnosti školíme 7 doktorandov, v r. 2022 sme na doktorandské štúdium prijali 2 nových študentov, vrátane 1 študenta zo zahraničia (Pakistan). Doktorandi sú motivovaní k zapojeniu sa do medzinárodnej spolupráce a k účasti na zahraničných stážach, kde v minulom roku doktorand M. Pivovar absolvoval 2 mesačnú odbornú stáž na ČZU Praha a doktorandka T. Jauschová absolvovala 2 krátkodobé stáže na vedeckých pracoviskách v ČR. Zároveň v danom roku študentka DŠ H. Húdoková viedla a úspešne ukončila svoj DoktoGrant a študentka DŠ T. Jauschová získala nový DoktoGrant z grantovej schémy SAV pre doktorandov.

ÚEL SAV, v. v. i. vydáva medzinárodný vedecký časopis *Folia Oecologica* (periodicita 2× ročne, ISSN 1338-7014) indexovaný v desiatkach medzinárodných databáz, vrátane obidvoch najprestížnejších svetových databáz WoS (Core Collection) a SCOPUS. Vedecký vplyv a impakt časopisu, hodnotený prostredníctvom Scopus a Scimago, sa zvýšil vo všetkých ukazovateľoch. Podľa informácie spoločnosti Clarivate bude zaradený aj do hodnotenia Journal Citation Reports 2023 a získa impakt faktor.

Vedecké poznatky a aktivity pracovníkov ÚEL SAV, v. v. i. boli aktívne komunikované s verejnosťou jednak prostredníctvom platforiem (web: www.ife.sk, web: www.sav.sk, Facebook a ďalšie), ako aj prostredníctvom realizácie početných popularizačných aktivít (vedecká kaviareň, rozhlasové a televízne relácie, publikácie, terénne exkurzie s vedeckými prednáškami, podujatia pre verejnosť v Arboréte Mlyňany a pod.).

Vo februári 2022 boli na ústave vytvorené dve vedecké sekcie, vychádzajúc z nosných strategických výskumných priorít ÚEL SAV, v. v. i. pre nasledujúce obdobie 2024-2028:

1. Výskum ekologických interakcií v lesných a urbánnych ekosystémoch v nadväznosti na klimatickú zmenu
2. Výskum adaptácie ekosystémov na globálne zmeny

20. septembra 2022 sa uskutočnilo komplexné hodnotenie – Akreditácia ÚEL SAV, v. v. i. za obdobie r. 2016 – 2021 členmi medzinárodného panelu expertov. V danom hodnotení, kde sa posudzovala kvalita a produktivita vedeckej práce, spoločenský význam výstupov, stratégia a rozvojový potenciál, hodnotiaci medzinárodný panel konštatoval, že ústav urobil za predchádzajúce obdobie významný progres z pohľadu vedeckých i spoločenských výziev a zaradil ústav do vyššej kategórie v porovnaní s predchádzajúcim evaluačným obdobím 2012 – 2015.

6. Ročná účtovná závierka

Na základe poznámky v postupe schvaľovania, tvorby a zverejňovania výročnej správy :

„Podľa zákona o v. v. i. je síce účtovná závierka neoddeliteľnou súčasťou výročnej správy [§ 27 ods. 4 písm. e) zákona o v. v. i.], ale práve pre prípad, že sa do registra účtovných závierok bude ukladať účtovná závierka aj výročná správa, ktorej súčasťou je aj účtovná závierka, zákonodarca ustanovil, že ukladaná výročná správa nemusí obsahovať účtovnú závierku, ak už bola v registri účtovných závierok osobitne uložená (§ 23a ods. 8 posledná veta zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve). Preto, ak bude účtovná závierka tvoriť prílohu k výročnej správe a organizácia už osobitne uložila účtovnú závierku do registra účtovných závierok, nebude potrebné, aby organizácia účtovnú závierku uložila do registra účtovných závierok opätovne ako prílohu výročnej správy. „ ...

ročná účtovná závierka nie je súčasťou výročnej správy v. v. i.

Ročná účtovná závierka

- a) bola predložená na prerokovanie správnej rade dňa 8.2.2023 a správna rada sa vyjadrila súhlasne *per rollam* dňa 8.2.2023
- b) bola predložená na schválenie dozornej rade dňa 8.4.2023 a dozorná rada ju schválila dňa 14.4.2023

Ročná účtovná závierka bola uložená do registra účtovných závierok dňa 20.4.2023.

7. Výrok štatutárneho audítora k ročnej účtovnej závierke, ak sa k ročnej účtovnej závierke za príslušný rok vyhotovuje správa audítora

K ročnej účtovnej závierke za rok 2022 nebola vyhotovená správa audítora.

8. Prehľad príjmov a výdavkov

Naša v. v. i. realizovala príjmy a výdavky z hlavnej činnosti v zmysle § 1 odst. 4 písm. a) zákona č. 243 o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Celkový stav príjmov a výdavkov 31.12.2022 uvádza nasledovná tabuľka:

Zdroj	Názov	PRÍJMY		VÝDAVKY	
		Bežné	Kapitálové	Bežné	Kapitálové
111/ NEALOK	Štátny rozpočet	2 123 987,15	8 150,00	2 081 620,15	8 150,00
111/06K0G	APVV	195 857,00		195 418,80	
131I	Nevyčerpaný kapitálový transfer 2018				138 489,25
131J	Nevyčerpaný kapitálový transfer 2019				14 412,00
131K	Nevyčerpaný kapitálový transfer 2020				190 000,00
131L	Nevyčerpaný kapitálový transfer 2021			22 291,75	267 698,98
1103	Bežný transfer od zahraničného subjektu - HE	1 225 094,54		3 915,68	
1105	Iné zdroje zo zahraničia			107 397,04	
46	Vlastné zdroje	229 153,04		279 000,24	9 368,40
Spolu		3 774 091,73	8 150,00	2 689 643,66	628 118,63

a) Príjmy bežných prostriedkov podľa zdrojov financovania:

zdroj 111 vo výške: 2 123 987,15 eur

zdroj 111/06K0G: 195 857 eur

zdroj 1103: 1 225 094,54 eur

zdroj 46: 229 153,04 eur

b) Príjmy kapitálových prostriedkov podľa zdrojov financovania:

zdroj 111 vo výške: 8 150 eur

Celá suma kapitálových prostriedkov bola vyčerpaná.

c) Výdavky bežných prostriedkov

Na zdroji 111 programová štruktúra NEALOK, funkčná klasifikácia 01.4.01, vedecká výchova 0942 a Doktograd na funkčnej klasifikácii 01.4.02 boli všetky pridelené prostriedky v celkovej sume 2 123 987,15 eur vyčerpané.

Z toho funkčná klasifikácia 01.4.01: 2 059 732,15 eur, funkčná klasifikácia 01.4.02: 2 000 eur

Na vedeckú výchovu funkčná klasifikácia 0942 bolo vyčerpaných spolu 62 255 eur, z toho na štipendiá 59 695 eur a 2 560 eur na prevádzku.

Na zdroji 111/06KG sme prijali bežné prostriedky na riešenie APVV projektov v celkovej výške 195 857 eur z toho ako hlavní riešitelia 98 883 eur a ako spoluriešitelia 96 974 eur. Ako hlavní riešitelia sme transferovali ďalším riešiteľom spolu 10 726 eur.

Vratky k 31.12.2022 boli z 2 projektov spolu 54,16 eur za čerpanie finančných prostriedkov nad rámec rozpočtov projektov APVV.

d) Výdavky kapitálových prostriedkov

Zdroj 111: 8 150,00 eur

Zdroj 46: 9 368,40 eur

Zdroje z predchádzajúcich rokov čerpané na investičnú akciu 39188 Rekonštrukcia kaštieľa Arborétum Mlyňany nasledovne:

131I: 138 489,25 eur

131J: 14 412,00 eur

131K: 190 000,00 eur

131L: 267 698,98 eur

Kapitálové výdavky spolu za všetky zdroje boli 628 118,63 eur.

Stavy na bankových účtoch v Štátnej pokladnici v eurách k 31.12.2022 v analytických účtoch podľa zdroja financovania:

221 100 – hlavný účet zdroj 111 štátny rozpočet: 42 367,00 eur – predstavuje zálohu na rozpočet roku 2023 na energie vyčerpaná do 31.3.2023

221 102 – účet vlastných prostriedkov zdroj 46: 70 967,86 eur

221 103 – účet projektov APVV: 438,20 eur predstavuje zostatok prostriedkov projektov APVV

221 105 – účet vlastných prostriedkov zdroj 46 pracoviska Arborétum Mlyňany: 10 119,35 eur

221 106 – účet kapitálových prostriedkov Arboréta Mlyňany 57 133,46 eur – predstavuje sumu výkonových a garančných záruk investičnej akcie Rekonštrukcia kaštieľa Arborétum Mlyňany

221 108 – účet projektov HORIZON EUROPE: 1 221 178,86 eur

221 800 – účet sociálneho fondu: 3 915,91eur

spolu: 1 406 120,64 eur

Pokladničné účty v tuzemských, aj valutových pokladniciach boli k 31.12.2022 nulové.

Ostatné údaje vid' finančný výkaz Fin 1-12 k 31.12.2022.

9. Pohyb a konečný stav majetku

Dlhodobý nehmotný majetok

Názov	Počiatočný stav majetku k 1.1.2022	Pohyb majetku	Stav majetku k 31.12.2022
Softvér	94 881,52	0,00	94 881,52
Drobný dlhodobý nehmotný majetok	492,40	0,00	492,40
Dlhodobý nehmotný majetok celkom	95 373,92	0,00	95 373,92

Netto hodnota dlhodobého nehmotného majetku (DNhM) bola vo výške 95 373,92 eur, nepredstavuje ani pokles, ani nárast oproti minulému roku.

Dlhodobý hmotný majetok

Názov	Počiatočný stav majetku k 1.1.2022	Pohyb majetku	Stav majetku k 31.12.2022
Pozemky	25 775,08	0,00	25 775,08
Umelecké diela a zbierky	16 284,15		16 284,15
Predmety z drahých kovov	281,19	-281,19	0,00
Stavby	308 215,15	+1 972,01	310 187,16
Samostatné hnutelné veci	31 707,02	-10 319,89	21 387,13
Dopravné prostriedky	19 189,66	-11 071,34	8 118,32
Drobný dlhodobý hmotný majetok	0,00	0,00	0,00
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	503 398,71	+536 227,77	1 039 626,48
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	31 929,82	-18 779,82	13 150,00
Dlhodobý hmotný majetok celkom	936 780,78	+497 747,54	1 434 528,32

V priebehu roka 2022 boli zaznamenané tieto pohyby dlhodobého hmotného majetku:

V zmysle metodického usmernenia bola preúčtovaná suma 281,19 eur z účtu 033 – Predmety z drahých kovov na účet 112 – Materiál na sklade. Spomenuté predmety z drahých kovov sú platinové drôtky, ktoré slúžia na laboratórne účely.

V roku 2022 boli prevedené stavebné práce na prízemí administratívnej budovy vo Zvolene v časti slúžiacej na prenájom nebytových priestorov pre zdravotné účely a celkové technické zhodnotenie bolo financované z vlastných zdrojov sumou 9 368,40 eur.

V roku 2022 pokračovali stavebné práce v areáli pracoviska Arborétum Mlyňany – rekonštrukcia národnej kultúrnej pamiatky, historickej budovy kaštieľa a tiež rozsiahle rekonštrukčné práce na obvodovom plášti kaštieľa na streche. V roku 2022 bola zaradená do používania ďalšia časť investičnej akcie č. 39188 v celkovej sume 654 257,10 eur. Na tento účel boli použité finančné zdroje z predchádzajúcich rokov. Celá preinvestovaná suma bola aj zaradená do užívania na účet 029.

Na účte 042 – obstaranie majetku ostala nezaradená časť novej investičnej akcie 8 150 eur za projektovú dokumentáciu s cieľom znížiť energetickú náročnosť administratívnej budovy. Suma 5 000 eur predstavuje nezaradený pozemok pracoviska Arborétum Mlyňany, v súčasnosti je v právnom riešení na katastrálnom odbore a bude zapísaný na list vlastníctva.

10. Opatrenia prijatých na odstránenie nedostatkov v hospodárení a správu o plnení opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov

11. Ďalšie údaje

Zdôvodnenie hospodárskeho výsledku ÚEL SAV, v. v. i. za rok 2022:

Po zaúčtovaní všetkých účtovných prípadov a ukončení účtovnej závierky k 31.12.2022 konštatujeme hospodársky výsledok našej organizácie: -69 047,20 eur.

Zdôvodnenie záporného hospodárskeho výsledku:

- Pôžička so splatnosťou v roku 2023

V decembri 2022 náš ústav prijal ponuku Úradu SAV na pôžičku na pokrytie zvýšených výdavkov na energie v sume 42 367 eur. Celú túto sumu sme začali čerpať až po 1.1.2023, preto sa táto suma nemohla zaúčtovať do výnosov. V zmysle zákona o účtovníctve sa do výnosov môže započítať len uskutočnený výdavok a táto suma bude predmetom účtovania až k 31.3.2023.

- Úrad SAV ako zakladateľ pokryl zvýšené výdavky na plyn v roku 2022 z 90 %. Pri celkovej výške výdavkov na spotrebu plynu 98 503 eur ostávalo ešte stále takmer 10 tis. eur, ktoré náš ústav musel pokryť z vlastných zdrojov. Okrem výdavkov na plyn sú to výdavky na elektrickú energiu, celkom 74 063 eur za všetky naše pracoviská vo Zvolene, Arboréte Mlyňany a v Nitre.

- Výdavky na údržbu budov

Ďalším dôvodom sú zvýšené výdavky na údržbu a opravy v administratívnej budove vo Zvolene, na túto položku bolo vyčerpaných 7 069,50 eur. V areáli Arboréta Mlyňany bolo z vlastných zdrojov vybudované sociálne zariadenie a rampa pre imobilných v hodnote 9 368 eur. Všetky výdavky na rekonštrukciu budov, ktoré majú charakter kapitálových výdavkov a sú realizované ako investícia z vlastných, nie štátnych zdrojov, sa následne formou odpisov nemôžu premietnuť do výnosov, keďže už raz boli do výnosov zakomponované ako vlastný príjem. Preto sú tieto odpisy jednou z položiek, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú hospodársky výsledok.

- Záonné sociálne náklady

Medzi zákonné sociálne náklady, ktoré môžu ovplyvniť hospodársky výsledok patria: náklady na stravné, dočasnú pracovnú neschopnosť a tiež zákonný nárok zamestnancov na rekreačné poukazy. V roku 2022 bolo stravné, ktoré je nákladom zamestnávateľa vo výške 55% zvyšované celkom trikrát, pre náš ústav predstavovalo náklad celkom 49 833 eur.

Ďalším sociálnym nákladom je vyplácanie náhrady mzdy počas dočasnej práceneschopnosti za prvých 10 dní choroby zamestnanca. V našej organizácii stúpili tieto náklady oproti roku 2021 dvojnásobne, celková výška bola 14 226 eur.

Všetky vymenované nákladové položky majú čisto režijný charakter a nemožno ich účtovať do priamych, ani nepriamych nákladov projektov. Ich výška z roka na rok rastie aj následkom inflácie.

Na záver uvádzame porovnanie hospodárskeho výsledku za posledných niekoľko rokov:

Rok	HV
2014	+ 1 624,95
2015	+105 325,13
2016	+1 255,32
2017	-21 912,92
2018	+3 226,83
2019	+31 036,48
2020	-20 029,87
2021	+1 723,87

Výročnú správu o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej inštitúcie za rok 2022 spracoval(i):

RNDr. Ľubica Ditmarová, PhD. – riaditeľka
Ing. Gabriela Jamnická, PhD. – predsedníčka VR
Ing. Alena Babicová – vedúca ekonomického oddelenia

Stanovisko správnej rady

Správna rada ÚEL SAV, v. v. i. na svojom zasadnutí dňa 18.5.2023 odsúhlasila predloženú Výročnú správu o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej inštitúcie za rok 2022.

Stanovisko vedeckej rady

Vedecká rada ÚEL SAV, v. v. i. dňa 22.5.2023 *per rollam* odsúhlasila predloženú Výročnú správu o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej inštitúcie za rok 2022.

Stanovisko dozornej rady

Dozorná rada Ústavu ekológie lesa SAV, v. v. i. prerokovala dňa 13.6.2023 predložené znenie Výročnej správy organizácie za rok 2022 a nemá zásadné pripomienky.

Zvolen 13.6.2023

RNDr. Ľubica Ditmarová, PhD., v. r.
riaditeľka ÚEL SAV, v. v. i.